

Naturvårdsverket
106 48 STOCKHOLM

Bildande av Kungsbro naturreservat, Linköpings kommun

Uppgifter om reservatet

Benämning:	Kungsbro naturreservat
Objektnummer:	
Skyddsform:	Naturreservat
Beslutsdatum:	1996-04-26
Kommun:	Linköping
Socken:	Vreta kloster
Läge:	Vid Motala ströms utlopp till Roxen, ca 10 km NNV om Linköping
Kartblad:	Topografisk karta: Linköping 8F NO (085 4) Ekonomiska kartor: 085 76 och 085 77
Gräns:	Innerkanten av den kraftiga punkt-streckade linjen på bifogad karta (bilaga 1).
Fastighet:	Kungsbro 1:757
Koordinater:	x = 64 86 50 y = 14 84 80
Areal:	100 ha, varav 57 ha land och 43 ha vatten
Ägare:	Staten genom naturvårdsfonden
Naturvårds- förvaltare:	Länsstyrelsen i Östergötlands län

Beskrivning av området

De vidsträckta hagmarkerna vid Kungsbro bidrar med sitt mångskiftande utseende till en omväxlande landskapsbild. De fågelrika strandängarna och hagmarkerna med grova ekar och en hävdgynnad flora samt fågelrika busksnår utgör en mycket värdefull naturmiljö. Variationen skapar förutsättningar för ett artrikt växt- och djurliv. Vålövade madmarker är en sällsynt förekomst i länet liksom i övriga Sverige.

På strandängarna domineras växtligheten av gräs- och starrarter. På de torrare delarna dominerar tuvtåtel och krypven. Här finns också örter som tex kärrviol, älgört, gökblomster, förgätmigej och gåsört insprängda. Här växer även den sällsynta strandviolen.

På maden som översvämmas regelbundet växer en högstarrvegetation dominerad av vasstarr och bunkestarr med ett stort inslag av grenrör. Här och var finns också jättegröe, rörflen och vattenskräppa. Längre ut mot vassen förekommer också vassvingel. Denna är sällsynt i Sverige och finns nästan bara i Motala ströms vattenområde. Söder om strömmen dominerar en örtrik lågstarräng med bl a rörflen, krypven, plattstarr, blekstarr, knappsäv och kråklöver. I dess södra del finns ett parti med alskog och zoner med salixbuskar.

I de våldade delarna i norra delen av reservatet finns en fin ekhagmark kallad torparhagen. Bland träden dominerar de stora ekarna men här finns också en bäckfåra omgiven av klibbal. Här och var förekommer stora bestånd av slån och nypon. Grässvålen är tämligen tät och här växer slätter- och betesgynnade örter som t ex darrgräs, kamäxing, rödklint, knägräs, brudbröd, ängsskallra, korskovall, stagg, svinrot, Jungfru Marie nycklar, smörbollar, solvända, gökblomster, nattviol och rödkämpar.

Området hyser en värdefull insektsfauna och på de gamla ekarna finns en värdefull kryptogamflora. Flera rödlistade (hotade) arter har hittats.

Området hyser ett rikt och varierat fågelliv. På strandängarna häckar vadare som enkelbeckasin och tofsvipa samt bl a ängsbiplärka och gulärta. Maderna är också en viktig rastplats för vadare under vår och höst. I vassområdena häckar bl a trastsångare, grågås, brun kärrhök och rördrom. I busksnåren förekommer pungmes, gräshoppsångare och kärrsångare. I hagmarken häckar bl a törnskata och rosenfink.

I reservatet finns flera lagskyddade fornlämningar. I hagmarken finns ett gravfält från järnåldern om ca 110 x 30 m som utgörs av flera runda stensättningar. Här finns också flera röjnings- och odlingsrösen.

I reservatet ingår även ett ca 43 ha stort vattenområde i Roxen.

Ärendets beredning

Assi Domän AB, ägare till fastigheten Kungsbro 1:449, meddelade i maj 1994 att man hade för avsikt att utbjuda fastigheten till försäljning. Länsstyrelsens bedömde att hagmarken och maderna på fastigheten hade ett så högt naturvärde att området borde avsättas som naturreservat. Naturvårdsverket köpte därför i

1996-04-26

2310-2499-95

januari 1995 in del av fastigheten i syfte att säkerställa området som naturreservat. Ett förslag till beslut inklusive skötselplan upprättades och sändes på remiss. Remissinstansernas synpunkter samt Länsstyrelsens bedömning återfinns i bifogad promemoria.

Grund för beslutet

Kungsbro är en del av västra Roxens strandängar och utgör en utomordentligt värdefull och skyddsvärd naturmiljö - och kulturmiljö - med få motsvarigheter i landet. Naturvärdena är främst knutna till de hävdade strandängarna och hagmarken med flera grova ekar.

Området har mycket höga naturvärden särskilt med avseende på häckande och rastande fåglar, den hävdgynnade floran och den till de grova ekarna knutna insektsfaunan och kryptogamfloran. För att de höga naturvärdena skall bevaras och utvecklas måste området skötas på ett naturvårdsanpassat sätt.

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området, som avgränsas med innerkanten av den kraftigt punktstreckade linjen på bifogad karta (bilaga 1), bör av skäl som nämnts särskilt skyddas.

Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 § naturvårdslagen området som naturreservat.

Naturreservatets namn skall vara Kungsbro naturreservat.

Ändamålet med reservatet

Ändamålet med reservatet är att bevara en öppen och hävdad strandäng och hagmark med innehåll av alla de komponenter som är viktiga för överlevnaden av hotade och hänsynskrävande arter. Ändamålet skall uppnås genom en naturvårds- och kulturmiljövårdsanpassad hävd av markerna. Området skall under hänsynstagande till fauna och flora vara tillgängligt för det rörliga friluftslivet.

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 8-10 § naturvårdslagen och 9 § naturvårdsförordningen att nedan angivna föreskrifter skall gälla för området.

A Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastigheten inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla eller utföra annan mekanisk markbearbetning med undantag för normalt åkerbruk på åkermarken och förekommande naturvårdsåtgärder på strandängarna,
2. uppföra byggnad eller annan anläggning,
3. anlägga väg, hamn, brygga eller campingplats,
4. anordna upplag annat än tillfälligt i samband med naturvårdsröjningar eller för jordbrukets behov,
5. anordna motor- eller skyttebana för övning eller tävling,

6. ändra floran eller faunans sammansättning genom införande av för området nya arter,
7. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel på annan mark än åkermark,
8. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
9. avverka annat än i enlighet med upprättad skötselplan efter stämpling av naturvårdsförvaltaren,
10. anlägga fiskodling, musselodling eller liknande,
11. framföra motordrivet fordon,
12. uppföra mast, vindkraftverk, samt att anlägga luft- eller markledning.

B Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående sakägares skyldighet att tåla intrång

Med stöd av 9 § naturvårdslagen förpliktigas markägare och innehavare av särskild rätt till marken att tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet.

1. utmärkning av och upplysning om reservatet,
2. anordnande av stängselgenomgångar, fågeltorn, parkeringsplats och rastplatser för allmänheten enligt fastställd skötselplan,
3. röjning och avverkning i enlighet med fastställd skötselplan,
4. skötsel av betesmarker innefattande betesdrift, slåtter, röjning, uppsättande och underhåll av stängsel i enlighet med fastställd skötselplan.

C Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att t ex borra, spränga, hacka, rista, gräva eller måla,
2. på ett störande sätt använda musikinstrument, bandspelare, musikanläggning eller liknande,
3. störa djurlivet t ex genom att klättra i boträd eller samla ryggradslösa djur,
4. medföra hund eller annat husdjur som inte är kopplat eller förvarat i bur,

5. göra upp eld,
 6. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar samt att skada vegetationen i övrigt genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar,
 7. lägga upp båt,
 8. tälta,
 9. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet,
 10. ställa upp husvagn,
 11. parkera annat än på anvisad plats,
 12. framföra fordon annat än på befintlig väg,
 13. under tiden 1/4 till och med 30/6 beträda vassområdena samt det landområde som markerats med prickad linje på beslutskartan (bilaga 1). Tillträdesförbudet gäller inte markerad vandringsled och fågeltorn. Tillstånd till vistelse inom detta område under förbudstiden kan för bedrivande av vetenskapliga studier eller annat särskilt ändamål beviljas av Länsstyrelsen,
- Dessutom är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att
14. utföra sådan vetenskaplig undersökning som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet,
 15. genom turisttrafik eller guidade turer i kommersiellt syfte utnyttja reservatet.

D Bestämmelser enligt 9 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning

1. Med stöd av 9 § naturvårdsförordningen meddelar Länsstyrelsen härmed föreskrifter för naturvårdsförvaltningen för Kungsbros naturreservat genom att fastställa bifogad skötselplan. Fastställandet gäller dock inte den ekonomiska utredningen, bilaga 6,
 2. Reservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 031522) och enligt naturvårdsverkets anvisningar,
 3. Länsstyrelsen är naturvårdsförvaltare.
-

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft.

Hur man överklagar, se bilaga (formulär 114, Miljödepartementet).

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket Länsstyrelsen i plenum fattat beslut, har förutom föredraganden deltagit länsrådet Magnus Holgersson, avdelningsdirektör Sverker Kärrsgård, länsassessor Jan Kaller, biträdande länsarkitekt Lars Fransson och biträdande länsantikvarie Carin Claréus. I styrelsens beslut deltog landshövdingen samt ledamöterna Lars Olof Torfgård, Lars Wallin, Stefan Hagfeldt, Lars-Erik Johnsson, Hugo Andersson, Kristina Bengtsson, Lena Micko, Gunnar Asserhed, Sonia Karlsson samt suppleanterna Jörgen Oskarsson, Sven-Åke Lundh, Carl-Gustaf Mörner, Sven E Andersson

Rolf Wirtén
Landshövding

Lars Gezelius
Byrådirektör

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Promemoria angående
remissinstansernas synpunkter
4. Formulär 114

Akten (naturreservatsdossier)

Kopia till

Linköpings kommun

Verksledningens kansli

Kulturmiljöenheten

Planenheten

Lantmäterienheten, Linköping

Länets författningssamling

Objektsregistret

Tidningskungörelse

Naturskyddsföreningen i Linköping, c/o Jonas Lundbladh, Klockaregården 9,
582 38 LINKÖPING

Östergötlands Läns Ornitologiska Förening, c/o Pär Nilsson, Bygdegatan 377, 583
31 LINKÖPING

1996-04-26

2310-2499-95

Linköpings fågelklubb, Götgatan 9 A, 582 31 LINKÖPING
Peter Andersson, Dala Gård, 590 61 VRETA KLOSTER
Heda Ridklubb, Kungsbro, 590 61 VRETA KLOSTER
Hans Nilsson, Bergsbadsvägen 40, 590 61 VRETA KLOSTER